

Kvalitetsgranskning
Rapport 2012:11

”Inte enligt mallen”

Om skolsituationen för elever i grundskolan med
diagnos inom autismspektrumtillstånd

Sammanfattning

”Inte enligt mallen¹” – Om skolsituationen för elever i grundskolan med diagnos inom autismspektrumtillstånd

Det här är en granskning av skolsituationen för elva elever med diagnos inom autismspektrumtillstånd (AST) som får sin utbildning vid fyra skolor i Oskarshamn och Sollentuna kommuner. Syftet är att, med underlag från dokumentstudier, intervjuer och observationer, granska om utbildningen och de stödåtgärder som sätts in är anpassade efter elevernas behov.

Individer med diagnos inom AST har nedsättningar i förmågan till ömsesidig social interaktion, till verbal och ickeverbal kommunikation samt begränsad föreställningsförmåga och beteendepertoar. De lär sig på ett annorlunda sätt – ”inte enligt mallen”.

”...nedsättningar i förmågan till ömsesidig social interaktion...”

Detta ställer stora krav på skolpersonalens² kompetens, flexibilitet och förmåga att anpassa undervisningen till enskilda elevers varierande behov. Om skolpersonalen inte har den kompetens och flexibilitet som behövs kan detta leda till att eleverna inte klarar de mål som finns, vilket begränsar deras framtida yrkesval och möjligheter att delta i samhällslivet.

Granskningen visar på några gemensamma drag

Skolorna och deras personal saknar i stor utsträckning fördjupad kunskap om vilka behov enskilda elever med dessa diagnoser har. Detta gör att skolorna får svårt att sätta in adekvata åtgärder som utgår från den enskilda elevens situation och svarar mot elevens behov. Åtgärderna blir istället av

¹ Citatet kommer från en elev, som har ett gott matematiskt tänkande, är god lyssnare och lär sig snabbt men ”inte enligt mallen”. Utsagan pekar på behov av att skolan anpassar undervisningen till de individuella förutsättningar som en elev med diagnos inom AST kan ha.

² Begreppet ”skolpersonal” inbegriper såväl rektorer, lärare, elevhälsa samt övrig personal vid skolor. I de fall där det finns ett påtalat behov konkretiseras skrivningen och respektive yrkesgrupp anges.

mer generell natur. Eftersom åtgärderna dessutom sällan följs upp blir det också svårt för skolorna att ändra åtgärderna så att eleven får ett bättre stöd att nå kunskapsmålen.

Skolinspektionen förespråkar kompetensutveckling och bättre utredningar för att sätta in mer specifika åtgärder. Skolorna behöver också i större utsträckning ta elevhälsans breda kompetens i anspråk för att på så sätt få ett bättre stöd för att utforma adekvata åtgärder.

Regelbunden tillsyn

SKOLINSPEKTIONEN granskar skolverksamhet, förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet. Utgångspunkten är de lagar och regler som finns för verksamheten..

Kvalitetsgranskning inom avgränsade områden

SKOLINSPEKTIONEN granskar kvaliteten i skolan och i andra verksamheter inom avgränsade områden. Granskningen ska leda till utveckling.

Anmälningar som gäller förhållandet för enskilda elever

ELEVER, FÖRÄLDRAR och andra kan anmäla missförhållanden i en skola till Skolinspektionen, till exempel kränkande behandling eller uteblivet stöd till en elev.

Fristående skolor

– kontroll av grundläggande förutsättningar

SKOLINSPEKTIONEN bedömer ansökningar om att starta fristående skolor. Bedömningen innebär en grundläggande genomgång av skolans förutsättningar inför start.